

Қазақ тілі мен әдебиетінен 7- сыныпқа арналған олимпиада тапсырмалары.

1-тапсырма.

Біресе ілгері шаптың,

Біресе кері шаптың,

Барған жерде не пайда таптың?

Қаның судай құйылды,

Сүйегің таудай үйілді...

Қайдан алынған үзінді, бұл шығарма туралы не білесің?

2-тапсырма.

Жырау мен жыршының айырмашылығын жазыңыз. Толғау дегеніміз не?

3-тапсырма.

Эмоционалды сөздер дегеніміз не? Мысалдар келтір.

4-тапсырма.

"Қымызын судай сапырған,

Арқаның жазын **қашырған**" өлең жолындағы айқындалған сөздерді құрамына қарай талдаңыз.

5-тапсырма.

«Кітап- өмірлік серігің". Өз ойыңды ойтолғау түрінде жаз.

Жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық олимпиаданың
мектепшілік кезеңі
Школьный этап республиканской олимпиады по общеобразовательным
предметам
Жауап парағы
Бланк ответов

Қатысушылардың жұмысын шифрлау парағы
Титульный лист для шифрования работ участников

Қатысушының жұмысы
Работа участника

Толтырылған беттер саны: 1
(Количество заполненных листов)

Шифр: КТ-08-03

1-тапсырма

Қытегін тыранның ибтәрі Бууың даярланғаның бүкіл әлемді аузына қаратқан айбарың да айырайың өзүірің зор маңғатаның сезімімен тырмайды. Сондай-ақ Бууың даярған әлем Жетелі қатан қайтыс болған сәт түрлі елінің татына даярланған қатарлар отырғанын, халықтың опасызбектер мен күңгеніз жігіттерің билегенің күңінімізге таты тыр маураң арқын көскізген.

2-тапсырма

Мырау - оқ маңынан тыр шығарып айтатын, сонымен даяр жастар мен талғаулардың қыңдайтын халық поэзиясының өкілі.

Мырш - тырды қыңдаушы, тырды айтқышы, тараушы.

Талғау - дидактикалық сарынды, белгісі оқитаны немесе оқиталарды бақырайтын поэзияның үлгісі, бір мағыламен немесе белгісі бір мағыламен аспаптың сүйемелдеуімен қыңдаушы жанр.

3-тапсырма

Эмоционалды сөздер деп адамның сезімін, көңілін, көңіл күйін түрлі күйлерін білдіретін сөздерді айтқыңыз. Эмоционалды сөздер ерекше сезім, мәнермен айтылады.

Мисал: сұңқуырау, сай - сүйегін сұңқуырату.

4-тапсырма

Қыңдау - түрлі дүние, сұрау - не, зам есім; ы - мауығы қалғау III және IV - табыс сөзінше қалғау.

Қыңдау - түрлі қам, сұрау - не іспеті? етістік.

ыр - өзіміз етіс, зам - есімшенің тырнам.

5-тапсырма

Француз баласының қол көткізген ұлы иілістерінің бірі - білім даярлауы. Ой ұрпадан - ұрпада аузына, мауыша түрде немесе жүйелі арқын да кеткен. Қытап адам баласының сан тасының азы - білімнің немерісі, тарих мен татымының атын сақтайды. "Қытап дегеніміз - ақылдың ұрпақтың арқын ұрпада қыңдаушы рухын өсіреті. Қытап ақылдан тыйымсақ, ой айлаудан да тыйымдар ерік", - деген ері Табыт Мұсірепов. Қытап таудан, талдан оқи білу өкіл түрлі мен түрлі, алтын жерді өмір қыңдауға қаратқан білу әрбір адамның білігі мен білімін пайдалану мен қарастыру айқындайтын алтын марттардың бірі.

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника

Жарығы: 40 бағы

Жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық олимпиаданың
мектепшілік кезеңі
Школьный этап республиканской олимпиады по общеобразовательным
предметам
Жауап парағы
Бланк ответов

Қатысушылардың жұмысын шифрлау парағы
Титульный лист для шифрования работ участников

Қатысушының жұмысы
Работа участника

Толтырылған беттер саны: 1
(Количество заполненных листов)

Шифр: КТЖ-Е-4

Құпиямен өрілген жерлер

Барлығы: 34

**Жалпы білім беретін пәндер бойынша Республикалық
олимпиаданың I кезеңінің бағалау туралы
ведомость**

Пәні қазақ тілі мен әдебиеті
Сынып 7

	Шифр, код	Қатысушының жеке сәйкестендіру номері	Балл I тур
1	ҚТӨ-07-03	091031653890	40
2	ҚТӨ-07-04	100415653661	34

Қазақ тілі мен әдебиетінен 8- сыныпқа арналған олимпиада тапсырмалары.

1-тапсырма.

Алпыс құлаш ала арқан,

Қызыл ердің ілулі,

Босағада тұр еді.

Іліп алып аяққа,

Мініп алып торы атқа,

Дүрілдетіп жөнелді...

Қай жырдан алынған үзінді?Қандай оқиға туралы айтылған?

2- тапсырма.

Күрделі сөздер.Күрделі сөздердің түрлеріне мысал келтіріп жаз.

3-тапсырма.

Метонимия мен метафораның анықтамасын мысалдар келтіріп дәлелде

4-тапсырма

Бір уақытта Ерболат шабатын аттың санын айтып келді.Сөйлем мүшесіне талдаңыз.

5-тапсырма.

Білімді ұрпақ-тәуелсіз елдің тірегі.Өз ойыңды ойтолғау түрінде жаз.

Жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық олимпиаданың
мектепшілік кезеңі
Школьный этап республиканской олимпиады по общеобразовательным
предметам
Жауап парағы
Бланк ответов

Қатысушылардың жұмысын шифрлау парағы
Титульный лист для шифрования работ участников

Қатысушының жұмысы
Работа участника

Толтырылған беттер саны: 2
(Количество заполненных листов)

Шифр: ФТД-8-02

1-тапсырма

Қобыланды Батыр жырынан берілген үзінді.
 Құртқаны Қобыланды Батырға берген асатқанның естіген құзыр ері.
 "менімен күресің, мені жеңсе алаң" дегенін естіген қобыланды құзды ері
 келеді. Қобыландыны менсімбей, төсегінде жатып, аяғымен күрес" деп
 шақырады. Сол кезде босағада ілуи тұрған алыс ұрпақ ала арқанды
 қызы құз аяғына іліп, қоры аяғымен сүйреп, аяғыменбеген құздың
 сүйреп шығарады.

4-тапсырма

Бір уақытта Ербалам ^{мені?} айтты ^{қайтті?} санның ^{қайтті?} айтты келеді

Май сөйлем Бір заман ойды білдіріп тұр

Бір уақытта айтты келді - естіміз кірмес

Ербалам айтты келді - ет - м

Санның айтты келді - ет - м

Айтты келді - баяндауыш

Ербалам - бастауыш

Бір уақытта - тастауыш

5-тапсырма.

Білімді адам күз келген қиын жағдайдан шығатын жолды тауып
 өмірде көп нәрсеге қол жеткізуге мәлімет жасайды. Сондай-ақ ақылды
 адамдармен барынша жақын аласаң оңай ері қолдың, өйткені олар әртүрлі
 тақырыпта жүгімесе алады. Бұндай адамдардың дүние танымы көп
 сендіммен сөйлеу барысында сіз олардан көп нәрсеге үйренуге мүмкін-
 дігіңіз бар. Адамның тұрға ретінде қалыптасуы мектеп, жабырқаларымен
 басталады. Менің қазіргі мақсатым - мектепті жақсы бағалармен аяқтап,
 жоғарғы оқу орнына түсу. Иәсі кезіңізде сапалы білім асаң, кешіктен
 оның аяғын көрсетіп деп ойлаймын.

1-тапсырма.

Қобыланды батыр жырынан үзінді.

2-тапсырма

Құрдай сөз - екі немесе одан да көп түбірлердің бірігуімен, қосарлануынан, қайталануынан, ысқаруынан, тіркесуінен жасалған сөздер.

Құрдай сөздердің түрлері:

1. Біріккен және кіріккен сөздер: белбеу, бұғи, айбалта, ақсаған, ақтау, қаламсап, орынбасар т.б.

2. Қос сөздер: биік-биік, жең-жең, бала-шаға, қыз-кейіпшек т.б.

3. Қысқарған сөздер: Алж, Тілім, Бұч, (Тілім, Бұч) Тіліу, Тілілі т.б.

4. Тіркесті сөздер: қара сұр, он сегіз, қара ала т.б.

3-тапсырма

Метафора - сөз ижм өңдеуге өзгертіп айту, суреттей отырған затты не құбылысты айқындай түсу үшін, өмірлеріндегі түсу үшін оларды өздеріне ұқсас өзге затқа не құбылысқа балау.

Мысалы:

Жыр төсінде шайду айдын - ақ сынар,

Жиегінде жасыл кірпік - жас құрақ.

Метонимия - біреуіне иектес заттар мен себептес құбылыстардың біреуіне балаушылық ұқсастар мен шартты сөздердің бірінің орнына бірінің қолдануы.

Мысалы:

Алтын құлаш ала атпен,

Чети молған баламен,

Сайдан шығар құла атпен.

4-тапсырма.

Бір уақытта Ерболат мабәтін жетіңіз айттып келді)

ATR

ATR

ATR

тысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника

Парақ / Страница № _____

Фармты: 40

Жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық олимпиаданың
мектепшілік кезеңі
Школьный этап республиканской олимпиады по общеобразовательным
предметам
Жауап парағы
Бланк ответов

Қатысушылардың жұмысын шифрлау парағы
Титульный лист для шифрования работ участников

Қатысушының жұмысы
Работа участника

Толтырылған беттер саны: 2
(Количество заполненных листов)

Шифр: KyT2-08-01

1-тапсырма

Құбыланды батыр жерінен үзінді

2-тапсырма

Құрделі сөз екі немесе одан да көп сөздердің бірігуінен, қосарлануынан, қайталануынан, күпекаруынан, тіркесуінен жасалған сөздер.

Құрделі сөздер түрлері:

1. Біріккен және кіріккен сөздер; Белбеу, бүгін, айбапта, ақсауан, Ақтау, қамалсап, оринбасар.

2. Қос сөздер: биік-биік, балм-шыға, қоз-келімен

3. Қосқарған сөздер: ААЖ, ГМЖ, ГМУ, Б.У.У.

4. Тіркесті сөздер: қара сұр, он сегіз, қара ала

3-тапсырма

Метафора - сөз мәнінен өзгертуді өзгертіп айту, суреттілікне отыратын затқа не құбылысқа айқандай түсу үшін, ажарландыру түсу үшін оларды өздеріне ұқсас өзге затқа не құбылысқа балау.

Құр төсінде мәңгір айдан-ақ сынар,

төсінде жасын кірпік - жас құрақ.

Метонимия - өзара шектес заттар мен себептес құбылыстардың өзара байланысты уақыттар мен шартты сөздердің бірінің орнына бірін қолдану.

Мысалы:

Атты құлаш ала отпен,

Четі толған баиятпен

Сайдаш шырты құла отпен.

4-тапсырма

Бір уақытта Ерсауат шабатын аттың салтан айтар келді.

1- тапсырма

Жоболанды батыр жарынан үзінді

Жұртқашы Жоболанды батырға бергені жатқаны естігенін жұз ер: „менімен күресің, мені жеңсе алар” дегенін естіген Жоболанды жұз ер еге кетеді. Жоболанды менсінбей, төселінде жатып: „Азаман күрес” деп шақырады. Сол кезде ілуі тұрған аяғы құлаш ала арқанды; жұз ердің аяғына іліп, торы атына сүйреп менсінбеген дұшпанын өлтіреді.

4- тапсырма

Бір уақытта Ербол шабатын айтқан соңғы айтқан келді.

Май сөйлем. Бір ғана ойда білдіріп тұр. Бір уақытта айтқан келді - етістік тіркес. Ерболат келді - ет - т. Айтқан келді(нісіп) не істеді? Бағандауын. Ерболат кім? бастауын. Бір уақытта - қаша, пайыз тауын. Шабатын - анықтауын. Айтқан келді - толықтауын.

5- тапсырма

Білімді адам кез-келген ғылым жатқандықтан шартатын жолды тауып өмір де көп нәрсеге жол жеткізуге шамамен жетеді. Сондай-ақ ақылды адамдармен барын қатынаса жасау оқуы әрі қызықты, өйткені олар таңырқатпа әңгімелес алады. Ғұндай адамдардың дүниетанымын көң, сондықтан сөйлеу барысында сіз олардан көп нәрсе үйренуге мүмкіндігіңіз бар. Адамның тұңға ретінде қалыптасуы, мектеп жұмыстарынан басталады. Менің қазіргі мақсатым - мектепті жаса батырмен алыстан, жатарға оқу орыны түсу. Кейбір үлгерімін таныт. Бірақ оларды балақандар сымалымен сенімдімін. Жас кезінде саған білім алатын келешекте оның жемісін көреліз.

Барлығы: 35

**Жалпы білім беретін пәндер бойынша Республикалық
олимпиаданың I кезеңінің бағалау туралы
ведомость**

Пәні қазақ тілі мен әдебиеті
Сынып 7

	Шифр, код	Қатысушының жеке сәйкестендіру номері	Балл I тур
1	ҚТӘ-07-03	091031653890	40
2	ҚТӘ-07-04	100415653661	34